

A FÖLDKÉRDÉS

Irta: Olajos Mihály

A földkérdéshez alapján három kérdés tartozik:

1. a föld birtokviszonyainak kérdése — ide tartozik a földreform is;
2. a föld megművező, a parasztság társadalmi állásfoglalásának kérdése: a parasztkérdés — ide tartozik a parasztság szövetkezése a munkássággal, a népi értelmiséggel és
3. a föld kihasználásának, termőképességének növelése a dolgozók társadalmának közös jóléte érdekében — ide tartozik a népi vagyont képező, továbbá a földreformok folytán a parasztság tulajdonába jutott, vagy már előzőleg a kisparasztság tulajdonában volt, nagyszámú kisbirtok, kisgazdaság gépesítésének, korszerűsítésének kérdése is.

Korszakunknak, mai időnknek fő jellemvonását a világ szabadságszerező, demokratikus népi erői által folytatott küzdelem határozza meg, az elnyomó törekvésű világreakció és annak bárhol jelentkező ügynökségei ellen. A népi demokrácia harcosa szerte a világban a dolgozó nép. Jelszava: biztonság és béke a népek egyenjogú együttműködése és önrendelkezési joga alapján, testvéri népek boldog világának építésére. Tiszta népi demokrácia, teljes népszabadság megvalósítása. Szabadságot, elemi emberi szabadságot minden népnek, a szociális igazság megteremtése és nem utolsó helyen — földreform: annak a tulajdonába juttatni a földet, aki azt megmunkálja.

A Hitler-ellenes szövetkezés teljes győzelmével végződött második világháború világtörténelmi jelentőségű eltolódásokat eredményezett az eseményeket mozgató erők viszonyában. A szabadságszerető népi erők, élükön a munkások, parasztok és a népi értelmiség szabad hazájával a Szovjetunióval ebből a küzdelemből óriási mértékben megnövekedve, szilárdabb egységbe tömörülve, a küzdelemtől megacélozottan kerültek ki. Éppen ezért a végbemert erőviszony eltolódás a haladó erők javára, a népellenes elnyomó erők rovására történt. Ez a helyzet világviszonylatban, ez a helyzet az egyes országok, főleg európai országok, de kivált a kelet és délkelet-európai országok eseteiben.

A Vörös Hadsereg és a vele szövetséges hadseregek győzelmei, illetőleg a fasiszták és mindenfajájú csatlósai elkergetése folytán, a népi erők egész sor közép-, kelet- és délkelet-európai államokban leörték a népellenes, népelnyomó, fasiszta, félfasiszta csoportok, pénzmágnások, uszorások, grófok, bárók, bojárok, pánok, szpahik, junkerek uraimát és ezek helyén kiépítették a demokratikus népi uraimat, mely az alapvető népi tömegek, a munkások, parasztok és népi értelmiségiek érdekeit védi. A dolgozó nép teljes szabadsága a Szovjetunióon kívül is egész sor országra kiterjed. Ennek az erőeltolódásnak, a népi erők túlsúlybajutásának, a demokratikus, népi uralomnak köszönhető, hogy egész sor országban napirendre tűzték és gyorsan és gyökeresen megoldják az egyik legnagyobb, de mindenesetre legrégebbi társadalmi kérdés — a földreformot.

Jugoszlávia, Bulgária, Magyarország, Albánia, Románia, Lengyelország föld-nélkülieinek, vagy szegényparasztságának többévszázados, évezredek vágya: saját birtokába kapni meg azt a földet, amelyet verítékével öntöz — megvalósult, vagy megvalósulóban van. Mindezekben, az országokban ugyanis, vagy már

végrehajtották, a gyökeres és igazságos földreformot, amely a földet megművelőnek birtokába juttatta, mint Lengyelországban, Magyarországon, Romániában; vagy már meghozták a törvényt rá, hogy azt hamarosan végrehajtsák — mint Jugoszláviában —, vagy készülnek arra, hogy törvénybe iktassák.

Ezekben az országokban az elűzött fasiszta, főfasiszta hatóságok makacsul védik a feudalizmus maradványait, a manubirtokokat, vagy a tőkés vállalatok kezében lévő nagybirtokokat és minden esetben olyan rendszerek fenntartói, védői voltak, melyekben a föld legnagyobb része a nép kiszákmányolóinak kezében volt, míg a földművelők, vagy szegényparasztok, akik a földet megművelték, verejékkel, sőt vérükkel öntözték — csak rabjai lehettek a földnek. A föld, amit annyira szerettek, csak erejüket szívta, életüket emésztette, de nem lehetett jólétük forrása. Ilyen kiszákmányoló rablógazdálkodást folytattak a fasiszták, ilyen igazságtalan földbirtokviszonyt igyekeznek fenntartani a reakció szerte a világban, ahol csak teheti, ilyen embertelen viszonyok védői, fejlesztői voltak az említett országokból elűzött hatóságok elődei a hűbéri, nemesi korszakokon át visszamenőleg, egész az ókori hűbéri és rabszolga-rendszeréig. Jugoszlávia, Magyarország, Románia és a többi országok minden ezektől irradló, hatalmas — nevezték azokat Hitler-pribékeknek, Péter királyunk, Sándor királynak, Horthy Miklósnak, Antonescunak, Maniunak, Bratjanunak, vagy gyűjtő néven fasiszta megszállóknak, nagyszerű hegemonista klikknek, Hitler magyar fasiszta csatlósainak, vasgárdista bandáinak, mind-mind a föld becsületes dolgozóinak kiszápolozói, durva elnyomói voltak. Szöges csizmával taposták a földnélküli dolgozók és parasztok legégetőbb vágyát — hogy övék legyen a föld. A középparasztokról pedig a hetedik bőrt is lenyúzták adókkal, vámokkal, uzorával. A mi hazánk népeinek története épp úgy, mint az évezredek magyarult, a földet megművelők elnyomatásának, raboskodásának története, a föld rabjai által földért, szabadságért folytatott harc ezeréve. És ugyanez a többi országok népeinek története is. Ezt az embertelen állapotot dönti le a dolgozó népsorra, mindazon államokban, ahol teljesen felszabadult. Ezeket a megváltó hatalannak hit, igazságtalan birtokviszonyokat számolják fel Jugoszlávia, Magyarország, Lengyelország és a többi országok parasztaival, amikor maguk kezébe veszik az őket megillető földet és egymás között felosztják.

Jugoszláviában is, mint minden országban, ahol a nép még nem hajította végre a gyökeres földreformot szintén messzemenően igazságtalan birtokviszonyok alakultak ki. A föld jelentős része nagybirtokosok kezén volt. Ezek a nagybirtokok, az egyházi nagy vagyonokkal a hűbériség bástyáit képezték. A föld másik jelentős része a bankok, iparmágnások, kereskedők, ügyvédek, kulákok kezébe került. Ide vándorolt a föld az agyonra adósodott, adékkal, vámokkal, uzorakamatokkal agyonnyúzott, mindenükből kiforgatott kisparasztok földje. Így lettek a kisgazdákból törpebirtokosok, ezekből pedig földnélküliek.

Jugoszláviában 208 nagybirtokhoz 390 ezer hektár föld tartozott, ugyanakkor 337 ezer törpebirtokosnak csak 540 ezer hektár földje volt. Tehát a 208 nagybirtokos mindegyikére átlag 1874 hektár föld jut, míg a 337 ezer törpebirtokos mindegyikére mindössze 1,6 hektár esik. Csak Szerbia területén 900 volt az 50 hektárnál nagyobb gazdaságok száma. Ezekhez a gazdaságokhoz összesen 75 ezer hektár föld tartozott, 120 nagybirtokos 35 ezer hektár földet birtokolt.

Hazánk dolgozó népe — köztük a föld dolgozója is — kivívta szabadságát. Népuralmunk, földmunkásaink és szegényparasztjaink, de együttal egész dolgozó népünk érdekében is, meghozta a földreform törvényt. Ezzel a törvénnyel hazánk dolgozó népe kiragadja a földet a nagybirtokosok, kulákok, pénz- és iparmágnások — egyszóval a földművelő nép kiszápolozóinak kezéből és azoknak a földet művelőknek kezébe adja, akiknek egyáltalán nincsen földjük, vagy kevés földjük van. A törvény kimondja: »Azé legyen a föld, aki megműveli!« Ennek

végrehajtásával megvalósul legforróbb vágya mindazoknak, akik azelőtt csak a más földjén izzadtak.

A törvény kisajátítja az összes 25 hektárnyi termőföldet, vagy 45 hektárnyi összterületet meghaladó föld és erdőbirtokokat. Kisajátítja a pénzintézetek, iparvállalatok, társulatok és egyéb jogi személyek földbirtokát, ugyancsak kisajátítja az egyházak, kolostorok, vallási intézmények földbirtokait 10 hektáron, kivételes esetekben 30 hektáron felül. Ez a kisajátítás nem csak a földre, hanem a gazdasági felszerelésekre, épületekre is vonatkozik és ellenszolgáltatás nélkül történik. Kisajátítja továbbá a törvény a nagygazdák 20—35 hektáron felüli földjét is, valamint a nem földműveléssel foglalkozó magánszemélyek 2—5 hektáron felüli földtulajdonát. A földalapba kerül továbbá népeink árulóinak, az elfűzött fasisztáknak, háborús bűnösöknek, a nép ellenségeinek, valamint a kitélepítésre váró németeknek elkobzott vagyona is. Ugyancsak a szétesztandó földalapba kerülnek a háború folytán gazda és örökös nélkül maradt földek. Mindezt a földet földmunkások és kevés földdel rendelkező parasztok kapják oly módon, hogy gazdaságuk 5 hektárnyi legyen. A kapott föld azonnal a földosztásban részesült egyén öröklendő tulajdonába megy át, azt telekkönyvileg mindjárt a nevére írják.

A törvénynek ezek a rendelkezései bizonyítják Titó marsalunk ama kijelentését, hogy gyökeres földreformot csinálunk.

Volnak földreformok a régi Jugoszláviában is. A fasiszta magyarok is csináltak földreformot, de ezek nem tüntették el a nagybirtokokat, nem adták a földet a dolgozók kezébe. Ezek csak képmutatásra, a nép szemébe porhintésre szolgáltak. Keveseknek adtak ugyan földet, de az illetők egyéb segítség híján nem tudtak boldogulni. A földosztásból mindig kizárták a nemzetiségeket, így az egész földreform a soványizmus, a gyűlölet szítására szolgált.

A mi dolgozó népünk által végrehajtandó földosztás gyökeres lesz. Egy csapásra felszűnt minden nagybirtokot. Alaposan kirántja a szőnyeget a föld dolgozóinak kizsákmányolói alól. De egyúttal arról is gondoskodik a törvény, hogy a régi igazságtalan állapotok soha vissza ne térhessenek. Kimondja, hogy 20 évig tilos a kapott földet eladni, eltulajdonítani, vagy bérbeadni. Azt is biztosítja a törvény, hogy a föld új elfoglalói fel tudják virágoztatni gazdaságukat, mert a földdel együtt, — amint mód nyílik arra, — gazdasági felszerelést, szerszámot is ad. Egyébként a mezőgazdasági gépállomások hálózatának erősítésével, a traktorok százaival és ezreivel, módot nyújt államunk minden dolgozónak a föld megművelésére.

A mi földreformtörvényünk hazánk minden népének vívmánya. Hogy létrehozassuk, hazánk minden népe harcolt, éppen ezért hazánk minden népének földmunkásait és szegényparasztjait földhöz juttatja. Most földet kapnak a magyar földnélküliek is a testvérnépek dolgozóival együtt. »Akié a föld, azé a haza!« — mondogatták a dolgozók, a jugoszláviai magyar falusi szegénység birtokába kapja a földet, melyen dolgozik, övé a föld, tehát övé a haza is, ez a haza, a Jugoszláv Népköztársaság, amelyben élünk.

A törvény ott juttat földhöz minden földigénylőt, ahol az illető lakik, vagy a hozzá legközelebbi községben, ahol földfőlösleg van. Ámde hazánkban vannak kevés termőfölddel rendelkező vidékei, sőt megművelhető földdel egyáltalán nem rendelkező részei is. Ezen vidékek földigénylőit csak máshol, legfőképpen Vajdaságban lehet kielégíteni. Ezért történik crnagoraiak, boszniaiak, szerbiaiak Vajdaságba telepítése. Ezelőtt is voltak telepítések, de a mostani minden eddigittől különbözik. Ezelőtt mindig azzal a céllal telepítettek, hogy a népeket összeveszítsék. Sokszor a helyi szegénységet üzték el földjéről és helyére telepítettek. Így uszították egyik szegény népet a másik ellen. Most nem ez történik. Azck, akik hozzánk jönnek testvéreink voltak még mielőtt idejöttek volna. Har-

cosok, hősök, a mi szabadságunkért is harcoltak. A föld magyar dolgozói földet kapnak. Ez azoknak is köszönhető akik hozzánk jönnek bármely részéről hazánkban. Nem foglalni, hanem építeni, dolgozni jönnék a mi Vajdaságunk felvirágoztatására. Ők üzték ki földünkről a németeket és fasiszta csatlósait — igazságosan megilleti tehát őket az a föld, amelyhez jutnak. A helyi földnélküliek pedig elfoglalják a helyi nagybirtokosok és egyéb igazságtalanul birtoklók földjét.

A törvényt a nép harcolta ki, a nép képviselői hozták meg, maga a nép fogja végrehajtani is. A kisajátítás nyilvános tárgyalásokon történik. A földnélküliek maguk mondják meg kiknek a földbirtokát éri a törvény, mekkorák az egyes kisajátítandó birtokok, kinek mennyi földet hagyjanak és végül kiknek osszák ki a kisajátított földeket. Maguk a föld dolgozói veszik el a földet azoktól, akiket nem illet meg. Ők maguk rendelkeznek azzal a földdel, melyen annyit görnyedeztek. — Ily széles és nagy a mi népünk szabadsága. Ezzel válik dolgozó népünk ereje mindennél hatalmasabbá.

A fasiszta reakció azzal ijesztette a parasztokat, hogy amerre a Vörös Hadsereg megy mindenkinek elveszik a földjét. A mi földreformunk élő bizonyított ez állítás hazug mivoltáról. Csak azoktól veszi el a földet, akik azon nem dolgoznak, akik azt igazságtalanul bitorolják, de meghagyják azoknak, akik azt saját kezükkel művelik. Földreformtörvényünk megvédi a középparasztot — nem veszi el földjét. Aki maga dolgozik földjén, még ha nagygazda is 20—45 hektár földet meghagynak neki. Az elvett földért is kártérítést kap, akár a nemföldműves középpolgár is, akinek 2—5 hektáron felüli földjét sajátítja ki a törvény. Arról pedig, hogy a földreform a 10—20 holdas kisgazdák földjét elvegye — szó sincs. Éppen a fasiszták és néparuló támogatói voltak azok, akik uszarakamatokkal, vámmal, árverési dobszóval kiforgatták földiéből a védtelen közép- és kisgazdát. A gazdatársadalomnak a mi törvényeink éppen védelmet nyújtanak.

Az az ijesztgetés is fasiszta humbugnak bizonyult, hogy köztulajdonba vesznek minden földet. A mi törvényeink éppen magántulajdonba, örökölhető telekkönyvi tulajdonba adja a földet megmunkálónak. Ha azonban akadnak földmunkások, akik termelészövetkezetet létesítenek és kapott földjüket közösen akarják megmunkálni, a törvény az ő akaratukat is tiszteli.

Akadtak püspökök, akik pásztorievelükben a földreformot egyházüldözésnek minősítették. Az igazi keresztény ember csak tiltakozhat az ellen, hogy a dolgozó nép évezredek vágyának megvalósulását egyházüldözésnek, vallásellenesnek bélyegezzék. Ha egyes püspököknek fáj, hogy a nép nagybirtokukat felosztja, az azt jelenti, hogy ők továbbra is kizsákmányolni, nyomorúságban szeretnék tartani a népet, tehát nem jót, hanem rosszat akarnak a népnek, nem barátjai, hanem ellenségei. A törvény az egyházaknak csak 10 hektáron, sőt bizonyos esetekben 30 hektáron felüli földjét veszi el, tehát hagy a püspököknek is. habár ők ezután sem dolgoznak rajta.

A törvény még kimondja, hogy a földalap egy részét meghagyják államvagyonban mintagazdaságok létesítésére, minőségi vetőmagok előállítására, tenyészállatok felállítására, mezőgazdasági iskolák, intézmények, gépállomások és ültetvénytelepek részére. Ez az intézkedése a törvénynek nagy jelentőséggel bír a földbirtok viszony és az egész földkérdés megoldásának szempontjából. Az államvagyonokon ugyanis megmutatják népünknek, hogyan lehet a mezőgazdaságot korszerűsíteni. Jófaíta magvakat és jó állatfajtákat fognak kitenyészteni földművelő népünk számára. Így a földhöz jutott parasztság hatalmas segítséget kap országépítő munkájában.

Az eddigi igazságtalan birtokviszony rendezése hazánkban óriási jelentőséggel bír. Nagy lépés a szociális igazság megvalósításában, hatalmas csapás népeink ellenségére, a reakcióra és óriási győzelme hazánk dolgozó népeinek, a munkásoknak, parasztoknak és népi értelmiségieknek. A földreform végrehajtásával erősítjük demokráciánkat, szilárdítjuk népeink frontját, növejtjük hazánk, a Föderatív Jugoszláv Népköziársaság erejét, ezzel pedig hozzájárulunk a népek békéje, biztonsága és boldog jóléte érdekében folytatott harchoz.

Nézzük meg a helyzetet másutt.

Milyen állapotokat számolt fel a Vörös Hadsereg által felszabotott magyar nép? Milyen helyzetnek vetett véget a fiatal magyar demokrácia?

Magyarországon 1935-ben 1 millió 600 ezer földtulajdonnal rendelkező egyőnnek összesen 16 millió hold földje volt. Az 1 millió 600 ezer földtulajdonos közül 12 ezer birtokos rendelkezett százholdnál nagyobb földbirtokkal és ezek összesen 7 millió 700 ezer hold földet tartottak kezükben. Ugyanakkor az egész országban 1 millió 200 ezer ötholdasnál szegényebb törpebirtokos mindössze 1 millió 600 ezer holddal rendelkezett. Ez azt jelenti hogy a földtulajdonosoknak mindössze 1%-a — a felsőtízezer —, az egész földvagyon 48%-át, tehát majdnem felét tartotta kezében, míg a földtulajdonosok 72%-a, a földvagyonnak mindössze 10%-val rendelkezett. A 12 ezer nagybirtokos ötszörannyi földet birtokolt, mint amennyit az 1 millió 200 ezer törpebirtokos magáénak mondhatott. A 12 ezer nagybirtokos mindenyikére 620 hold jutott, míg az 1 millió 200 ezer törpebirtokos mindenyikére átlag 1 hold esett. Ezt a helyzetet betetőzte még az a szörnyűség, hogy a 12 ezer nagybirtokos közül 1070, tehát a földtulajdonosok 0.07%-a, 4 millió 800 ezer hold földet, tehát a földvagyon 20%-át tartotta kezében. A nemesi arisztokrácia maga háromszorannyi földet tartott kezében mint 1 millió 200 ezer törpebirtokos. Az Eszterháziak öbbször annyi földje, Festetics Sándor a nyilas gróf 113 ezer holdja, vagy az egyház 946 ezer holdja még ezek között is a díszpéldányok.

Ugyanekkor az országban több mint 600 ezer földnélküli agrárproletár, cseléd, kommuneciós, napszámos volt.

Ezek az adatok bizonyították, hogy a nemesi arisztokrácia volt Magyarország valódi ura. Később pedig a fináncióke és ipari iőke, kőakulásával az arisztokrácia összeházasodott az ipar és pénzügnús családokkal, így alakult ki Magyarországon az a félhűbéri, romlottóságában páratlan, uralkodói klikk, amely a magyar népet, de főleg a föld dolgozóit a legembertelenebbül kizsákmányolta, a legkíméletlenebb elnyomatás alatt tartotta. Horthy uralma — ezeknek az uralma volt. A Horthy-Magyarország egész államgépezete ezeknek az érdekeit védte a dolgozó magyarokkal szemben. Ezeknek az érdekekben ködöttek börtönbe, akasztófára a magyar nép harcosait, ezeknek az érdekeikért, vad kapzsiságuk kielégítéséért, váit Horthy és Szálasi Magyarországa a hitleri fasizmus eszlő-szavá. ezek érdekeikért folyt két évtizeden át a sovinszta, revizionista propaganda a magyar és szomszéd népek összeveszfésére, amely terzsfkődés szörnyű áldozatokat követelt a magyar néptől is. A magyar felsőtízezer érdekekben gyilkolták le a vajdasági szlávok ezreit, ezek érdekekben akasztották fel Mayer Otimárukat, verék egyen Vukovics Mátéukat. Ők lérdék halálba pizkos érdekeikért a magyarok százezreit a keleti fronton. Ők segítették a német fasiztákat a magyar városok és falvak kirablásában, pusztításában, a zsidók és magyar antifasizsták kíméletlen gyilkolásában. Végül: az ő kezükkel szorakék visszaállítani a Kisgazdapártba bebűit »belvárosi kisgazdáka, akik a magyar népvrovására külföldön ravaszkodó Eckhardt Tibor urasítására régi receptre újra

megkísérik feltámasztani a revizionizmust, Magyarországot pedig ismét a szomszédos népeket veszélyeztető, de a magyar népre halálosan veszélyes hódítótörekvések központjává tenni.

A Vörös Hadsereg halálos csapást mért Hitler magyarországi csatlósaira. Magyarország: előnyomulásával megsemmisítette, vagy elűzte a Gestapó hóhérait, Horthy pribékjeit, Szácsi csöcselékét és ezzel kiragadta Magyarországot évezredes ellenségünkre, a németnek halálos öleléséből, visszaadta függetlenségét és megszabadította a magyar népet kapzsi elnyomótól. A teljes szabadságra jutott fiatal magyar demokrácia pedig minden erejével dolgozik egy új, békeszerető, a szomszéd országokkal barátságban élő, a szomszéd népekkel együttműködő, törekvő Magyarország kiépítésén. Ebben az országban a hatalom a népé — a föld pedig azé, aki megműveli.

Hogy ez mennyire így van azt legjobban bizonyítja a demokratikus magyar nép első nagy lépése — a földreform végrehajtása. Horthy kormányai néhány ezer hold földet osztottak évenként mintegy a nép szemébe. Közben mindig arról panaszkodtak, hogy mily óriási erőfeszítésekkel is mi csoda hosszú időre van szükség a földreform megvalósításához. A szabadsághoz jutott magyar földnélküliek fél év alatt a gyakorlatban is megőrizték a kérdést; elfoglalták a földet és felosztották azok között, akiket megillet. Felosztottak minden 100 holdnál, Budapest környékén minden 50 holdnál nagyobb birtokot. Összesen több mint 5 millió hold földet osztottak fel. Hatszázezer család jutott ezzel földhöz és kielégítették a falusi szegénység 2/3 részét. A földosztás megvalósításával — amint azt a magyar nép leghüségesebb és legharciasabb vezére Rákosi Mátyás mondta — a magyar demokrácia ledöntötte a reakció legerősebb oszlopát. Megvalósult a föld dolgozóinak évezredes álma: övék lett a föld, a sajátjukon dolgoznak. A földhözjutottak százai pedig új bizalommal néznek jövőjük elé és erősítik a demokratikus erőknél azt a frontját, amely minden erejét latba veti a nép szabadságának megvédéséért és jólétének kivívásáért folytatott küzdelemben.

A demokratikus Románia népe a Groza Péter kormányának vezetése alatt folyó év márciusában szintén felszámolta a bojárak és fincoligarchia uralmának legerősebb oszlopát: a nagybirtokot. A földosztás előtt Romániában 12 ezer földbirtokosnak ugyanannyi földje volt, mint 2 millió parasztnak. A földreform kivette a földet a bojárak kezéből és átadta a földnélkülieknek és szegényparasztoknak. Erre az úgynevezett történelmi pártokba — Maniu és Brătianu pártjába — tömörült reakció szabotázzsal felelt. Sőt a szabotálást elkezdte mindjárt a Vörös Hadsereg bevonulása után. A múlt év őszén a román nagybirtokosok a földnek mindössze 6%-át művelték meg és többet nem is akartak megműkálni. Ámde a föld dolgozóit észrevették a reakció ravaszkodását, amelyel éhhalálra ítélte a dolgozó népet és ők maguk munkálták meg azt a földet, amit a bojárak parlagon akartak hagyni. A földreform minden 50 hektárnál nagyobb területet felszított. De máshol is gyökeres változtatásokat hozott a Groza kormány: eltörölte a szegényparasztok adóságait. Ezek az adóságok a legsötétebb népelnyomó és fasizista uralkodás idején szédítő magasságokat értek el. A parasztok adósága az egész földvagyon két-háromszorosát tette ki. A nép, demokrácia uralomra jutásával ez az állapot egycsapásra megszűnt. Románia dolgozóit pedig örököndek maiféle előtt, hogy a régi állapotok soha vissza ne jöjjenek, kivívott szabadságukat pedig minél jobban bővítsék, minél erősebbre építsék. Románia földhözjutott parasztsága meghusztalja a romániai reakció pokoli terveit.

Ugyanílyon, vagy teljesen hasonló gazdaságtalan és sötét helyzetet számolt fel a demokratikus lengyel nép is. Körük szakadtáig védtek a tartománykiterjedésű földbirtokokkal rendelkező lengyel páncs hatalmuk alapját — a nagy-

birtokot. Ámde a felszabadult lengyel parasztok nem akartak újból azoknak az elnyomatása alá kerülni, akik azelőtt úgy kezelték őket, mint a barmokat, sőt annyira se becsülték. Ezért első lépésük felszabadulásuk után az volt, hogy felosztották a földet maguk között és ezt tőlük többé senki soha el nem veheti. — Így foglalja el a földet az albán paraszt, a bulgár paraszt és így foglalják majd el a többi országok dolgozói is.

(befejezése a köv. számban)

♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦

JÓZSEF ÁTILA:

B Ű Z A

3	Zúdul a szél a rétekre, sőhajunkkal keveredve. Dohog a föld, zúg a búza, Zeng a búza.
1, 2 2	
1	Verejtékünk egy-egy cseppje száraz földdel gyúrva egybe búzaszem a búzaszáron. Zúg a búza.
1, 2	
I. szóló Két női hang 3 2 1, 3 2, 3	Kenyér magva tőke magva, megy a csűrbe fut a bankba. Hozzánk nem ér, csak a hangja: Zúg a búza.
2 1 3 1, 2, 2 (tompán)	Nő a búza, logy az inség. acsarkodik az ellenség. Nem menekül a fasizmus! S zúg a búza.
I, II, III szóló 1, 2, 3	— Ahol nővök, táborom van, hadirend a táboromban, golyó, sortűz kalászbomban zúg a búza.
I szóló III szóló 1, 2, 3	Ide, aki földet szántott! Ide, aki traktort gyártott! Segítetek, proletárok! Zúg a búza!

A második szakasz elejétől kezdve három női hang halkán mondja: »Zúg a búza«, aláfestve a kórust, amely aláfestés a szakasz utolsó soránál fölerősödik.

A harmadik szakaszt már három női hang és három világos férfihang festi alá, a negyedik szakaszt három női hang, három világos férfihang és három sötét férfihang, az ötödik szakaszt négy női hang, négy világos férfihang és négy sötét férfihang.

A hatodik szakaszban a kísérő hangok egyre erősödnek, a szólók meg túlkiáltják a kíséretet, azonban a végén már az egész kórossal együtt harsognak a kísérő szólamok is: »Zúg a búza!«

A kórus beosztásánál a következőképpen értelmezzük a számozást:

1: világos férfikórus	I: világos férfiszóló
2: női kórus	II: női szóló
3: sötét férfikórus	III: sötét férfiszóló